

MÉS D'UN QUART DE SEGLE D'ESPELEOLOGIA

Josep Lluís Viciano Agramunt
Espeleo Club Castelló

En quasi tots els municipis hi ha alguna cavitat que pren nomenada i atrau, i és rar trobar algú que no hi hagués fet alguna visita. Així a Cabanes, l'avenc de Sòria; a Culla, l'avenc de l'Arc, més conegut ara per de Penyalcalba; a Lluçena, la cova de l'Ocre; a Vistabella, la cova Santa; etc. A Castelló tenim la cova de les Maravelles, molt visitada de sempre i d'on contaven coses fabuloses i, per donar aire d'aventura a les visites, referències a la presència d'animals molt perillosos que, evidentment, sols existien en la imaginació del narrador. Per això hi havia certa atracció per la cosa subterrània, però qui s'interessava més pel món subterrani es movia també pels termes immediats, com Borriol i Benicàssim, i com a més allunyat a Lluçena, a la cova de l'Ocre.

Amb la fundació del Centre Excursionista de Castelló l'any 1955 hi ha un lloc on s'apleguen gents amb les mateixes afeccions i el camp s'eixamplà a termes com Cabanes, Orpesa, La Pobla Tornesa, Vistabella, Xodos, etc.

L'Avenc, La Pobla Tornesa, abril 1965.

Dins del Centre va moure un grupet molt reduït que feia espeleologia, però també escalada en roca, i el trobaves en qualsevol activitat social, com marxas, aplecs, etc. i en coses fora de l'excursionisme, com distribuir materials informatius sobre la campanya del director de "La Vanguardia", dels fets del Palau de la Música Catalana, etc.

L'escalada i les marxas eren un bon complement a la part esportiva de l'espeleologia, l'exploració subterrània. La marxa en les labors de prospecció i les aproximacions a les cavitats, mentre l'escalada permetia arribar a qualsevol lloc, malgrat la pobresa d'equip del grup. Encara que aquell grupet, si més no, tingué el mèrit d'haver passat d'una activitat purament esportiva a fer treballs de catalogació de cavitats, topografies, estudi de l'ús que d'elles havia fet l'home en el temps, etc.

Una activitat extraordinària del grup és l'aplec dels espeleòlegs a la cova Santa l'any

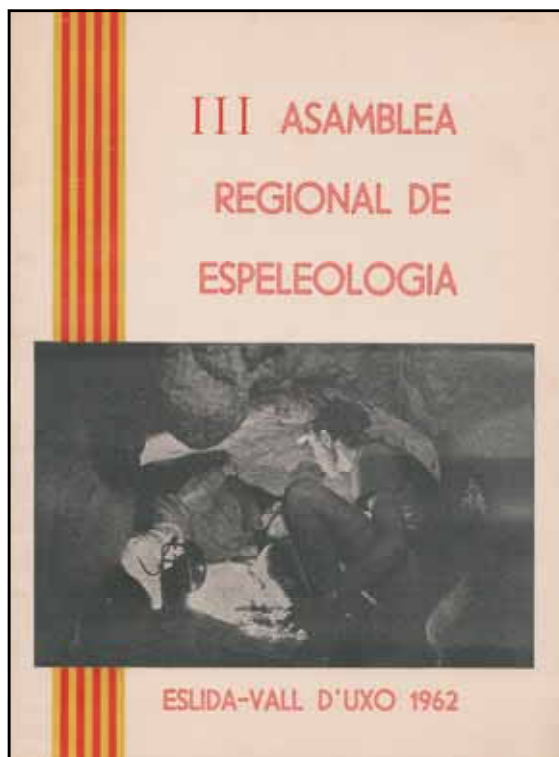
Serra Creu, Artana, 22 febrer 1959.

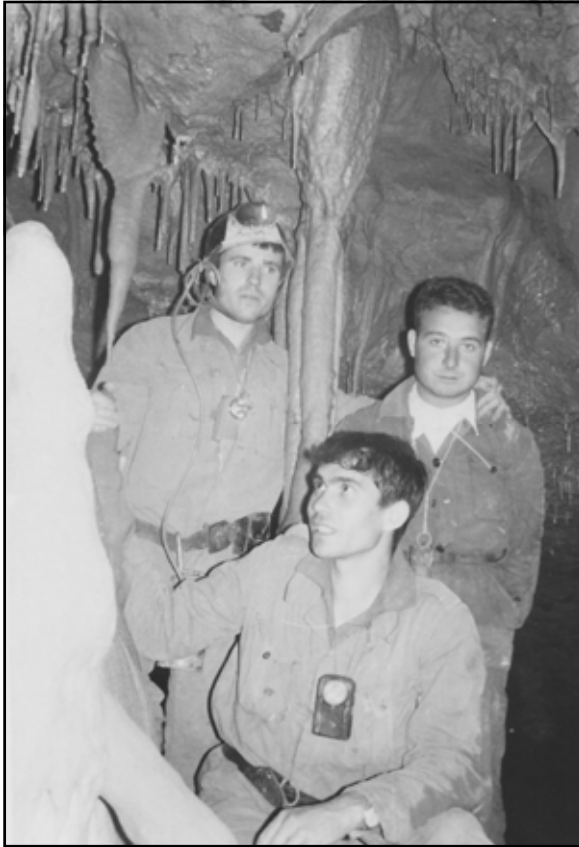
1960. A més de conèixer la cavitat, la intenció era posar en el més fons de l'avenc interior un taulellet commemoratiu dedicat a la Mare de Déu de la Cova Santa, obra dels ceramistes Guallart Ramos. A més s'exploraren algunes cavitats dels voltants, com la Sima de la Hiedra, que vam iniciar a pèl, sense material d'exploració, gent d'uns quants grups, però ja a l'interior hi havia una vertical preocupant; ací un membre del grup més ben situat econòmicament, recolzat i subvencionat per la Diputació de València, demanà un electron, l'escaleta metàl·lica, i mentre li arribava aquest el grupet del Centre, ben entrenat en escalada en roca, va fer el descens i l'esperà al peu. L'edat i la pobresa d'equip obligava a ser atrevits.

L'activitat de l'estiu de 1961, espeleològica amb preferència, va tindre l'afegit de l'obertura d'una via d'escalada en el penya-segat de Penyagolosa, la Directa entre nosaltres i més coneguda entre els escaladors com la Sherpa - Guallart, d'una dificultat ED inf. El dia de l'escalada, 12 d'agost, el vam prendre com de descans, amb esmorzar i tot a meitat paret.

En 1962 es fa una nova activitat extraordinària, la III Assemblea regional d'Espeleologia per terres de l'Espadà, Ain i Es-

lida sobretot i una visita menys que turística a les coves de Sant Josep, a la Vall d'Uixó. Tot va anar prou bé, amb un incident que hagués pogut acabar malament i es va solucionar, però unes divergències amb un dirigent del

Forat Fondo, Xodos, març 1964.

grup més important dels assistents ho va entorbolir. Els membres actius del grup del Centre pensàvem que l'assemblea era una ocasió per

a localitzar cavitats noves i augmentar el coneixement de la zona, mentre ell volia que ja estigués tot localitzat i donar-li-ho ben pastat. Per mala sort algú del grup li va fer costat i la cosa va deixar mal gust de boca per molt temps, ensems que va augmentar la nostra antipatia per l'esmentat dirigent, molt cregut de la seua superioritat sobre tots però que esportivament valia ben poc i relliscava quan se n'eixia del seu camp, la Geologia.

A finals dels anys seixanta i primers del setanta el grupet perd força i es fa poca activitat conjunta. Són temps d'eixides en solitari, per matar l'afecció, però sempre s'arreglava alguna dada de profit.

Fins que a finals dels setanta un grup de joves reactiva el grup, ara amb materials nous i tècniques d'exploració noves, i una activitat intensa. D'ells eixiran, en 1984, la majoria dels que formaran una entitat nova dedicada exclusivament a l'Espeleologia, l'Espeleo Club Castelló. Després l'activitat espeleològica a Castelló pren una altra marxa i els treballs ja es troben reflectits primer al butlletí del Centre d'Estudis de la Plana i, des de 1995, en la publicació BERIG.

Ara també, com en l'inici de l'Espeleologia a Castelló, el grup és molt reduït però extraordinàriament actiu.

La Sima, Fondegulla, novembre 1960.